

Валізка з книжками

ДИДАКТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ
ЗА ЗБІРКОЮ ВІРШІВ
«КОМАШКА ПИСАЛА НІКОМУ»
ГРИГОРІЯ ФАЛЬКОВИЧА

ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДУ

ВІК УЧАСНИКІВ: 6–8 РОКІВ

КІЛЬКІСТЬ УЧАСНИКІВ ЗАХОДУ: ОПТИМАЛЬНО – ДО 15

ТРИВАЛІСТЬ: 50 ХВ

Опис: «Комашка писала нікому» – збірка віршів сучасного українського письменника Григорія Фальковича. Головні герої поетичних текстів – тварини. Кожен вірш – окремий цікавий світ.

Ключові слова: Пригоди, тварини, природа, незвичайні обставини.

Формат заходу: 1) Дорослий читає дітям 10 віршів, вони разом розглядають та обговорюють ілюстрації й зміст прочитаного, з'ясовують значення невідомих слів, дофантазують те, про що йдеться у віршах;
2) Наприкінці кожного вірша містяться додаткові творчі завдання, а також шаблони, які допоможуть ці завдання виконати.

Коментар про формат: Дорослий читає 10 віршів (номери сторінок зазначені у дидактичному матеріалі). Важливо пам'ятати, що для кращого розуміння вірша його варто прочитати 2 (а іноді й 3) рази. До кожного вірша додано творчі завдання, а також додаткові запитання для обговорення. Завдання побудовані за таким принципом: спершу потрібно прочитати вірш на зазначеній сторінці, а потім поставити запитання чи виконати завдання. Після виконання творчих завдань учасники діляться своїми ідеями, розповідають, що вони вигадали чи намалювали. Дорослий дякує за кожную відповідь.

Мета заходу: Прочитати 10 захопливих поетичних текстів про природу і тварин; простежити, яким дивовижним є світ навколо героїв поетичних текстів, адже іноді ми цього не помічаємо; розглянути ілюстрації як невід'ємну частину історій; дізнатися нові слова; виконати творчі завдання, у яких учасники (люди) допомагають героям (тваринному і рослинному світу).

Додаткове устаткування:

1. Ілюстрований довідник/енциклопедія, де носоріг буде сам-один на цілій сторінці й не буде ніяких інших звірів (носоріг – «господар» сторінки);
3 книжки із такими ілюстраціями: про полюс, кригу й північні холоди; про вітер і шторм, про мешканців озер, зокрема кашалотів (цими книжками

- подорожував герой вірша – носоріг);
2. Вирізати з шаблону носорога, який мандруватиме сторінками;
 3. Підготувати аркуші для малювання та шаблони – кожен учасник отримує набір шаблонів, із якими працює;
 4. Приладдя для малювання – олівці та/або фломастери.

Підготуйтеся до заходу:

1. Прочитайте обрані поетичні тексти та дидактичні матеріали для проведення заходу.
2. Знайдіть та підготуйте додаткове устаткування, зверніться по допомогу до бібліотекарів, разом з якими проводите захід, зробіть закладки у книжках.
3. Ознайомтеся із загальними рекомендаціями для проведення заходу.

Заохочення до читання: Сьогодні ми вирушимо у неймовірну подорож різними віршами про природу і тварин.

Що таке природа? *(Учасники перераховують назви явищ природи, тварин і рослин.)*

А людина – це частина природи?

Людина шкодить природі чи допомагає?

Як ми можемо щоденно дбати про природу?

Зараз ми читатимемо вірші сучасного українського письменника Григорія Фальковича та з'ясуватимемо, як саме можемо допомогти природі.

Сторінка	Запитання від дорослого	Орієнтовні відповіді та запрошення до діалогу
8-9	«Жив собі маленький цвяшок» Маленький цвяшок якимось дивним чином опинився у світі природи, серед різних квітів і трав. Можливо, його загубили, а може, його приніс туди вітер або якийсь птах. Світ природи навколо цвяшка неймовірний – білосніжні ромашки, блакитні волошки. Але цвяшку снилися його металеві родичі – пасатижі (плоскогубці), гайки, гвинти, лещата (інструмент-затискач), дрилі, сверла, коліщата, молотки. Чому серед прекрасної природи цвяшкові снилися різні технічні предмети? Уявімо, що серед цвяхів, шурупів, саморізів виросла ромашка. Що могло б їй наснитися? Намалюймо сон ромашки!	Він прагнув повернутися у своє природне середовище, до речей, які виконують таку саму практичну функцію, як і він. От що роблять гайки-гвинти-лещата? Щось лагодять, ремонтують. Вони приносять користь різній техніці та речам.
10-11	«Страшний вірш» Звернімо увагу на ілюстрацію: по небу пливе так багато різних хмаринок! Вони можуть дивувати нас своїми формами: можуть бути схожими на щось смачненьке (наприклад на булочку), а можуть навпаки лякати. Кого бачили ліричний герой вірша та його братик? Кожен бачить у хмарці щось своє. Але хмарка швидко змінює форму, тож може легко перетворитися на овечку, а вівці – не страшні.	Скаженого кабанюру, трансформера-шапокляк, Жахнюру, Страхоляк.

	Подивіться на ілюстрацію: одна овечка читає книжку, інша насолоджується польотом у небі, а ще одна заснула. Намалюйте свою «страшну» хмару, а потім перетворіть її на овечку. (Це найзручніше робити фарбами, хоча можна й фломастерами.)	
13-14	«В намальованім будинку» Маленький носоріг мав свій дім – він жив у книжковій ілюстрації, в намальованому будинку. Уявіть: носоріг був сам-один на цілісіньку сторінку, він був господарем свого дому і своєї сторінки. (Покажіть учасникам книжку із носорогом на всю сторінку.) Але варто було йому вийти на хвилинку, як він загубив свій будинок і свою книжку й почав блукати бібліотекою в пошуках необхідної книжечки, щоби повернутися назад у свій будинок. У які книжки він потрапляв? Давайте разом підшукаємо носорогові новий дім та намалюємо для нього нову домівку на новій сторінці.	У одній книжці йшлося про полюс, де була крига й північні холоди; у другій про негоду – там літали і голосно гуділи літаки, дув сильний вітер і штормило море; у третю – про мешканців озер, зокрема кашалотів. (Якщо у вас є вирізаний з паперу носоріг, то ви можете прикладати його по черзі до сторінок різних книжок, візуалізуючи мандрівку.)

18-19	«Синій апельсин» Що це за жанр – натюрморт? Чи можемо сказати, що «Синій апельсин» – це вірш-натюрморт? Уважно розгляньте ілюстрацію, назвіть предмети, які зазвичай мають інше забарвлення – не сині. А тепер роззирніться навколо: давайте знайдемо якнайбільше синіх предметів навколо нас!	Він зображає зірвані овочі й фрукти, квіти.
32-33	«Тер`єриха Ундіна»</b></p> <p>Тер`єриха Ундіна має всі ознаки людини – які ж саме? Наша тер`єриха дуже засмучена, її потрібно підтримати – як це зробити?</p> <p>Давайте підтримаємо тер`єриху і щось їй подаруємо! Із кожного – по подарунку, який зробив би життя тер`єрихи трішки веселішим.	У неї є живіт, голова, один ніс та два вуха. Так, як ми робимо з людьми, коли вони сумують: жаліємо, шануємо, любимо, лікуємо, підтримуємо, кажемо, що все буде добре.
34-35	«Тиша тиха і тихіша» Коли ми спимо, то маємо власну тиху тишу. Що таке тиша? Якою є тиша у миші й у лева?	Учасники висловлюють власні припущення. <i>Наприклад, це суперсила, індивідуальна, особлива.</i> У миші – сіріша, у лева – жовтіша, жаркіша, страшніша.

	А яка тиха тиша у ведмедів? А яка тиша, наприклад, у коали? Намалюйте тишу коали.	Біла.
38-39	«Він і вона» У кожного з нас є власна тінь. Як ми можемо познайомитися зі своєю тінню? У курки й у півника теж є свої тіні. Проте іноді наша тінь живе власним життям. Що зробила тінь півника? Допоможімо курочці! Намалюйте мовчазну тінь від курочки.	<i>Наприклад, вийти на сонце, й тоді за нами йтиме наша тінь.</i> Спробувала затулити тінь від курочки, наступити на те унікальне, що є у курочки – її тінь.
40-43	«За одну монетку “су”» У Франції жив месьє Хробак, який почав власну справу – відкрив ресторан у кабачку. У нього було не дуже велике меню: він подавав лише страви з кабачків, а як напій – росу на зеленому листочку. Чим розраховувалися хробачки за наїдки у ресторані-кабачку? Чому бичок не відвідував ресторан-кабачок? Проте у месьє Хробака були інші відвідувачі закладу: мушка, коник-стрибунець тощо.	Монетками «су» (су – це давні французькі монетки). У цьому ресторані не було наїдків для бичка. А ще ресторан-кабачок виявився замаленьким для великого бичка.

	Ми можемо порадити месєє Хробаку відкрити літній майданчик, щоби бичок міг залишатися ззовні й не заходити всередину кабачка. А ще давайте допоможемо месєє Хробаку та розширимо меню його закладу. Намалюйте страву та напій, які міг би подавати месєє Хробак у своєму ресторані.	
44-45	«Капелюшок для ховрашки» Троє друзів – ховрашка, їжачиха Ванда та ведмежа – вийшли на прогулянку. Вони гуляли полем серед квітів та трав і знайшли собі ідеальні капелюшки. Які? Уявімо прогулянку полем. Давайте підберемо ідеальний капелюшок для ведмежати та намалюємо його.	Для ховрашки – із ромашки, а для їжачихи – із троянди.
46-47	«Комашка писала нікому» Комашка писала лист і не адресувала його нікому. Чи знаємо ми, що було у листі? Тож якщо комашка ставила кому – значить, вона хотіла продовжити це спілкування. Повернімося до обкладинки книжки –	Ми не знаємо про все, що було у тому листі, але знаємо напевно, що комашка ставила у ньому кому. Що означає розділовий знак кома? Він передбачає продовження речення, це пауза у реченні.

	ми бачимо безліч звірів-персонажів, упізнаємо їх і розуміємо, що кожен із них отримав від комашки лист. І це була кома, тобто кожен герой – і всі ми – отримав від комашки однакове повідомлення. Автор припускає, що «Мабуть, у непевний цей час/ Нікому – це кожному з нас». Тобто кожен із нас заслуговує на те, щоби отримати листа від комашки. Давайте допоможемо комашці написати чи намалювати листа, у якому буде щось більше, ніж кома. <i>(Візьміть чистий аркуш, на якому учасники зможуть створити лист.)</i>	
--	--	--

Підсумок читання:

Отже, ми з вами прочитали 10 віршів Григорія Фальковича про світ природи, у яких рослини й тваринки долали певні перешкоди.

А іноді ми їм допомагали.

Пригадаймо: про кого ми сьогодні читали вірші? *(Учасники називають персонажів віршів, а модератор допомагає підсумувати, як учасники допомогли цьому персонажеві подолати труднощі. Наприклад, ведмежатко. Як ми допомогли ведмежаткові? Намалювали йому капелюшка – тепер йому не буде так спекотно посеред поля, а ще воно почуватиметься частиною команди разом із ховрашкою та їжачихою.)*